

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Ref:

Vår ref:
2009/3276

Saksbeh.:
Sigfrid Arneberget Øien

Dato:
14.12.2009

HØRINGSUTALELSE FRA HØGSKOLEN I OSLO OM ETABLERING AV SENTRE FOR FREMRAGENDE UTDANNING

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 18. september 2009 med høring om etablering av ett til to sentre for fremragende utdanning (SFU).

Høgskolen i Oslo (HiO) støtter intensjonene bak innstillingen fra arbeidsgruppen nedsatt av Universitets- og høgskolerådet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om etablering av SFU.

Høgskolen i Oslo vil understreke betydningen av å etablere virksomhet som gir utdanning og forskning mer likeverdig status. Etablering av Sentre for fremragende utdanning (SFU) tilsvarende Sentre for fremragende forskning (SFF) er et nødvendig og viktig skritt i riktig retning for å styrke og sidestille forskning og utdanning som to likeverdige hovedpilarer for institusjonenes virksomhet.

Høgskolen i Oslo mener samtidig at innstillingen inneholder noen uklare punkter, og vil kort kommentere disse.

1. Innstillingen foreslår å bruke benevnelsen Sentre for fremragende utdanning framfor Sentre for fremragende undervisning. Begrunnelsen er at sentrene ikke bare skal ha blikk på undervisningen, men også læringsmiljøet. Denne utvidelsen framstår som fornuftig. Samtidig mener HiO at om sentrene skal ha blikk på "utdanning," må det også omfatte interesse for måten ulike utdanninger er organisert. HiO mener derfor at innstillingens nåværende pedagogiske ramme må utvides.
2. Om sentrenes virksomhet skal knyttes til "utdanning", blir innstillingens skepsis mot å tematisere profesjonsutdanningenes særegne utfordringer problematisk. Profesjonsutdanninger er en type høyere utdanning som særpreges ved at deres formål og legitimitet ligger utenfor dem selv – i selve profesjonsutøvelsen. HiO mener at å være opptatt av undervisning og læringsmiljø vil være nødvendig, men ikke tilstrekkelig.

Kvaliteten på utdanningen må da også vurderes i relasjon til de oppgaver profesjonsutøverne stilles overfor i yrkesfeltet. HiO mener at sentrene må oppfordres til å arbeide med hvordan ulike fag koples sammen i profesjonsutdanningene, og ikke minst på sammensettingen av teori- og praksisundervisningen.

3. Innstillingen og Stjernø-utvalgets utredning preges av uklare forestillinger om hvilke kriterier som skal gjelde ved utvelgelse av SFU'er. Grunnleggende sett er det tre mulige kriterier ved tildeling av offentlige goder: belønning, behov og nytte. HiO mener at det må skilles klarere enn tilfellet er i innstillingen, mellom "belønning" og "nytte" som tildelingskriterium. Det er fint at det finnes ordninger som for eksempel Utdanningskvalitetsprisen, som belønner positiv aktivitet. HiO mener imidlertid at tildeling av status som SFU må skje ut fra hva et miljø *akter* å gjøre, hvordan de vil gjøre det og hva slags særlige forutsetninger de har. Om de tidligere har gjort noe som er særdeles verdifullt, vil det selvsagt telle positivt ved vurderingen, men det kan ikke i seg selv være tilstrekkelig til å få status som SFU.
4. Forholdet mellom utviklingsarbeid og forskning er uklart i innstillingen. Det understrekes at forskning kan inngå i senterets planer, men at det ikke skal være en hovedaktivitet. Et sentralt punkt i denne sammenheng er innstillingens mål om at sentrene skal "spre god praksis". HiO mener det intuitivt ikke er klart hva det vil si å "spre god praksis". Det som har fungert som "god praksis" i en utdanning kan ikke uten videre overføres til en annen utdanning. HiO mener det vil forutsette en klargjøring av hva som er kritiske betingelser for god undervisning/utdanning, og det kan vanskelig skje uten systematiske studier av praksis. HiO mener det må klargjøres hvilken plass systematiske studier skal ha av endrings- og utviklingsarbeidet.
5. Det er forslag om å etablere en pilot knyttet til lærerutdanning. HiO støtter formålet om mer systematisk arbeid og studier av lærerutdanninger. HiO mener samtidig det er grunn til å tenke gjennom om det best skjer gjennom egne sentra for lærerutdanning, snarere enn gjennom sentra som også omfatter beslektede profesjonsutdanninger. Større vekt på komparative studier kan frembringe ny innsikt og kunnskap om lærerutdanningen.

Status som sentre for fremragende utdanning bør tildeles på bakgrunn av stimulering og styrking av allerede aktive og etablerte miljøer. Høgskolen er enig i arbeidsgruppens anbefaling om at profesjonsutdanningene og øvrige utdanninger skal sidestilles med hensyn til kriterier for tildeling av senterstatus. Profesjonsstudienes egenart må sikres ved at kriteriene for tildeling av senterstatus ivaretar at utdanningskvalitet handler om å sammenbinde forskning, undervisning og praksis. Fremragende utdanningsmiljø må utmerke seg ved samspill og gjensidighet mellom utdannings- og FoU-virksomhet. Kobling mellom forskning og utdanning må være et viktig kriterium for tildeling av senterstatus.

Høgskolen i Oslo vil understreke betydningen av at enheter som arbeider for å bedre utdanning, knyttes nært til/ligger i fagmiljøer der undervisning og veiledning er en del av hovedaktiviteten. Frittstående enheter uten en slik nærhet vil etter høgskolens vurdering ha mindre muligheter for å ivareta innstillingens kriterier om utdanningskvalitet, innovasjonskvalitet og spredningskvalitet.

Etablering av SFU skal styrke studiekvaliteten i høgre utdanning. Ved å fokusere på studiekvalitet må det legges vekt på universitets- og høgskolepedagogisk kompetanse knyttet til faglig og pedagogisk kvalitetsutvikling ved utdanningsmiljøene. Fremragende utdanningsmiljøer forutsetter fagpersonale med høy faglig- og pedagogisk kompetanse. Det vil innebære at den pedagogiske basiskompetansen er høy og videreutvikles løpende gjennom ordninger som fokuserer på praktisk-, prosess- og profesjonsrettet kvalifisering.

Med hilsen

Sissel Østberg
rektor

Asulv Frøysnes
høgskoledirektør